

עוד מעט שנה שאמא נפטרה. היא הייתה אשה מיוחדת במיינזה. למשה היא הייתה אשה רכה, שאין כמותה. כשאני נזכר באמא אני זוכר את שנות חייו הראשונות כי יותר מאוחר לא הייתה בבית. ילד איננו יודע להעיר את אמא שלו, כל זמן שהוא על ידו. הדברים הקטנים מתברדים נשאדר מתחילה לחיקות את החיים, כאשר מתחילהים להיות אמא. אז מתברדר שאת מה שמקיימים הורדים בילדיהם, שום מחנק ומוורה אייננו מסוגל להשקיע בהם. לאמא היה קול חזק מאד, היו אומרים שסומעים אותו מרחוק. אבל קולה בשירה היה חלש ורך בדיור היה קולה חזק. בכל זאת אפשר לומר שאת המשכלה שלנו בМОזיקת קיבלו מאמא. קולה בשירה היה חלש, אבל היא ניגנה על פסנתר וניגנה שירים מ翫ביה שלנו ואנו למדנו לשידר את השירים. המשכלה המוסיקלית הקלסית נתגה לנו גישה לМОזיקה ואנו מפסיקו ביום שלא המשכתי בזה. אם היא עזרה לנו גישת פגישות מוזיקליות. היו מטאפים שכנים, מבדים וסתם חברים או ידידים וביניהם גם אנו הילדים. היא הייתה מנגנת בפסנתר כתזאתה מזה, אני אהב עד היום לשמוע מוזיקה קלסית. גם לאבא היה חלק זהה, כי הוא אהב אופרה. הוא היה מזמר בקולן קולות, ומכובן את הדדי לאופרה. ואנו בתודר ילדים התרשםנו מכך. אני נזכר ב"יליל הבדולח", כשהם הכו על הפסנתר ושברו את המכסה. הפסנתר אמם נשאר שלם, אבל היה זה/cailo פגעו ממש באמא. לשידר לא ידע, אבל אהבה לנגן וזה היה בשירה שלה. שיח שני שהתרשםנו ממנו בילדים - האיזור. היינו יהודים, לא אורתודוקסים, אבל הידרות הייתה מושחת בנו, ביום ושבת הלבנו לבית הבנשת, היה ברור בבית וחווגנו את כל החגים. למלות זה היו תלויות בבית הרבה תמנונות. אני זוכר שהיו תלויות גם תמנונות של אידראטני אחד, שהוא שטריה, שהיה מציר את סבא, וסבא היה קונה את התמנונות הללו כדי שיוכל להתפרנס מזה. היו תלויות בבית תמנונות בכל מיני מקומות.

אצל הגזאים תמיד אפשר היה לראות תנועת איזה קדוש, אבל זה לא היה מקובל אצל היהודים, שחיו בפרק (בפרק כ-50 משפחות יהודיות) והנה היו אצלנו תנועות לא רק של סבא וסבתא, אלא גם כל מיני תנועות אחרות. בשטח זה של תנועות היה ביתנו מיוחד.

اما הייתה חזקה מאוד. גם מבחינה גופנית. היא הייתה קמה עם אבא בבודהה ויצאת עמו לקצור בחרכשים חzie או התבואה. היא הייתה מוגלת הבית, הייתה מטבח ומכבש, מגהץ ותופרת. איינני זוכר שלבשו משהו שאמא לא חפרה. לעיתים דוחוקות קנו איזה בגדי. היא הייתה סודגת בעצמה את הסודרים. בכל מקום היא הייתה דבר שאמא לא הייתה מפודרת בו. הקהלה לה יד בכל עניין, אבא היה רגיל לכך ובלי אמא לא עשה צעד אחד. כך התגלו הדברים במשך שנים. אמא הייתה יוצאת לכאן-那边 ב-3 בבוקר, יחד עם אבא, וקצתה בשורה אותה לא הייתה מפגרת אחרת. הקאיד היה קשה, בלי הפסקה עד שעה 8 בבוקר. אותן הדר בוגר גם ביחס לעירום האלומוט. היינו קוודרים את התבואה בمعدמת. אני הייתי נזהג בבהמות, אבא ישב בבסא השוני, ואמא הייתה הולכת וкосחה את התבואה לאלאות. כשהיינו אריכים להביא את האלומות הביתה, אמא הייתה עומדת על העגלה ומסדרת אותן כדי שהעגלת תהיה הדוקה ומוסדרת ולא תטרוף בדרכ. אותן הדר בחזיד. הכל אמא הייתה עושה. היא קיבלה על עצמה הכל, היא קיבלה חינוך זהה: למדה שפות, למדה איך להתנגן, איך מלבושים, איך רוקדים ובכלל היא למדה הרבה וכל החינוך הזה התבטא בחיי יום-יום. היא הייתה בכל מקום. היא הייתה גם מאחוריו הקלעים, בילד לא הבנת זאת, אך היום מבוגר, אני מבין שאמא לבשה את המכנסיים בביתה, והיא שהיתה מכובנת את אבא.

בליל הבדולח, כאשר אסרך את אבא וצריך היה לנחל את הבית, כמובן שאמא נשארה עם הילדים והיא שירגנה את הכל וטיפלה בכל. היא שנשארה ויצאה אחדרונה מגדרניה עם שמעון, שהיה אהוב עליה והיה המשענת שלה. אחרי שאבא שוחרר ממחנה הריכוז, הוא היה בבית רק כמה ימים ואז אמא יירגנה את כל הטיודרים, האריזות, והכל לבדה. באנן לארץ ב-1939. הינו לנו שתי אפשרויות: להגיע לאפיקים או לבית אלפא. איינני יודע מה הכריע הכספי, אבל ההורים הכריעו בסופו של דבר לבוא לבית אלפא. אחרי שבוע ימים שהיינו בחיטה הצענו לבית אלפא. כאן אמא הסתגלה אחת ושתיים, יותר מהר מאשר אבא. אבא למשה לא למד עברית. ומה שדיבר בסוף ימיו היה עברי עלובה, לא עברית של אדם שהיה בארץ שעשרות שנים. אמא הסתגלה מחד מאד לחברה. את הכל היא לקחה על עצמה. רצחה להיות קלאית כמו שהיינו בגדמניה. אמא כל כך התגלה לחים בקיובע עד שהחלה

להשאך בו ולא ללבת לחיים אינדיידואליים, כפי שחשבה קודם, ומזמן שהחליטה שהיא נשארת בקיובץ, נועתה חברת הקיבוץ נאמנה למגורי. אפילו שהיו דברים שלא מצאו חן בעיניה, היא מסרה את כל לבה ורצונה ובלי ישותה לקיובץ. היא הצעירה מאוד, שבשלב מסוימים צריך היה לעזוב את בית אלפא בגל מריבה פוליטית. היא לא הבינה, שבגלל דעה פוליטית צריך לעבור למקום אחר, לחיות עם אנשים אחרים, הרי הקיבוץ דזוקה מאפשר לחיות יחד ולהשלים אחד עם השני. אבל אז האנשים חשבו אחרת וכتوزאה מזה, أما החלטה, (שהיתה ציונית בלילית, וידעה, כי מה שטوب לארץ הוא צריך לשדר את הארץ שלו. דבר זה נמצא ביטוי לכל מיני תופעות שאיננו יכול לעמוד על כך) להצטרכ לאחوات אנשים שהיה התקשרה אליהם יותר, ושহיו פחות פנטזיות. היא לא אהבה אנשים פנטזיות, ויחד עם אנשים אלה היא עזבה את בית אלפא. וכך המשפחה עברה לרמת יוחנן.

במשך השנים שאמא חייתה ברמת יוחנן היא השתדרה תחת לנוזת המים בית חם. כאשר סיימתי את לימודי ב"מקוה" פניתי לקיובץ בבקשתה שיאשרו את גיוסי ל"פלמ"ח", ולאחר שבקשתי נדחתה, התגייסתי למרות זאת. כתוצאה מהכ הופסקה החדרותי. בהיותי ב"פלמ"ח" היתי נע וננד יומם אחד פה ויום אחד שם. אבל אמא השתדרה תמיד תחת לי בבית ברמת יוחנן וכשהייתי בא הבית ולאחר אימוניהם קשים, הייתה ישן בחדר ההורים שלושה ימים ולא יצא החוצה. ממש נתקמתי בכוח את הקשור שלי עם רמת יוחנן, עד שיצאתי ומיצאתי לעצמי בית הארץ. אבל למרות כל זה אמא עשתה הכל שיחיה לי בית. בכלל היא עשתה מאמצים ודאגה לכל ילד, לכל אחד. היא לא שבחה לצצלל, לשלווח חביבה, לכטוב מכתב ותמיד היא זכרה תחת השומרת לפ. ביום שבו היא איננה, אני מרגיש את זה טוב וمبין שהיא שמרה על שלמות המשפחה.

בשנים אחדות, אמא הטעיפה מאוד וחרגתה לא טוב. אני חשב שסבלה מאוד ולא הרatta זאת לפני חוץ. היא אמרה שטוב לה, שלא תעוזב את הקיבוץ, טוב לה בקיובוץ שככל בסדר פה. במקרה הזה היא החלטתה לא ליטול מעמסה על אף אחד, ובמיוחד לא על האיבור. לפני דעתך הצליחה בזה.

בasd באננו בפעם הדأشונגה לבית החולים ושמפנו מה קדה, זכרתי שאמא של אשתי נפטרה גם היא משפטם דם במוח ובבר היה לנו רושם שלא תוכל לנצח מזה. היא עצמה לא הבינה את המצב לאmittoo. נזכרתי גם שכאשר היהודים עזבו את גדרניזה, נשאר אדם אחד שהיה קרוב לנו, אמא אספה אותו והוא גר אצלנו. يوم אחד קיבל שפטם דם במוח ובמשך שלושה ימים נאבק. הוא לא התמודד יותר. אמא טיפולה בו, והרופאים

באו ויצאו ובן ברגע שראיתי אותה בבית החוליות הבנוי שזהו.
היא החזיקה עוד שלושה שבועות ואני חשב שהיא רצתה שנשב על ידה
כל הימים. בבית החוליות הייתה אמא קשורה כל הזמן למ慈יד, וביום
אחד, ברגע שהורדינו המבשיד, החלה לעולמה.

סיפור פנהס מאיר.